

Naše mládí bylo fajn do války... bezvadný...

PŘIŠLA VINA! TUT JE VINA!!!

Paní Olga Koželoužková se narodila v roce 1925 ve Volyni, v české vesnici Hrušvice. Zde prožívala krásné dětství. Během dospívání jí však, stejně jako všem okolo, vstoupila do života druhá světová válka. Bylo jí čtrnáct let, když Němci ve Volyni zavřeli školy a běh života se změnil.

“Tak škola nebyla. JUCHAJ!! To jsme byli děti, to jsme měli radost. Hrála se odbíjená a košíková, a nevím co všechno... Lítalo se po horách. To byly krásné hory, a byl tam všude písek. A když po tom sjedete dolů, tak se neptejte, kde máte všude písek...”

Dětské nadšení vystřídala krutá realita v podobě strachu z přítomnosti německé armády, ale i hrozby nucených prací v Německu, kam Němci začali posílat všechny dospívající narozené roku 1925.

“Od pětadvacátého ročníku všechno brali do Německa, rozdělili to v Německu do rodin, kde dělali tam pacholky, nebo dívky. Některý děvčata se tam měly dobře, ale některý, třeba dvě kamarádky, ty tam umřely. Moje kamarádka u nich umřela hladu. Nedali jí najíst.

Tak náš táta nás sebral, vyvedli nás do hor. To dopředu udělali bunkry, aby my jsme v těch bunkrech, takovýho půl roku byli, odvozili nám tam jídlo, všechno. Nevěděli, kde jsme, protože to bylo pod zemí.”

Paní Olga si i dnes uvědomuje, jaké měla štěstí, že krutou dobu plnou bezpráví přežila. Ne všichni z jejích kamarádů se z Německa vrátili, neustálý strach z prohlídek německých i ukrajinských jednotek poznamenal rodinu, která se na konci války rozhodla přesunout do Československa. Bohužel už bez otce, který na konci války zemřel. Den po pohřbu matka vzala své děti. *“My jsme měli hospodářství, tak se zapřáhli koně, vzalo se jenom to, jenom toto a dům se nechal bejt a hotovo a odjeli jsme.”*

Rodina našla útočiště u bratra matky v Újezdě, který se zde po válce usadil, když se do Československa dostal jako voják s ruskou armádou. Postupně se rodina přesunula do Mohelnice. Paní Olga zažila velké ztráty, strach, ale také si uvědomila, že je jejím snem pracovat ve zdravotnictví. Zkušenosti z doby války, kdy vypomáhala v nemocnici v Rovně, chtěla uplatnit i v profesním životě v Československu.

Začala studovat medicínu v Praze, kvůli nedostatku financí však musela studium po jednom semestru ukončit a vrátit se zpět do Mohelnice. Osud jí nabídl štěstí při práci v MEZU, kde našla nejen manžela, ale i zaměstnání až do důchodu. Vzpomínky na válku však nevymizely.

“Říkám, nejhorší je, když je válka. To je nejhorší, co může bejt na světě. Přeju, aby byl klid, pokoj, protože to už je zlý, když je válka, tak to je nejhorší.”